

5. A közgyűlés a pénztárosi jelentést egyhangúlag elfogadta.

A számvizsgáló bizottság jelentését Haader Lea, a bizottság tagja ismertette, mely szerint a bizottság a Társaság dokumentumait rendben lévőnek találta. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését egyhangúlag elfogadta.

A Társaság közhasznúsági jelentését Farkas Tamás főtitkár mutatta be. A közhasznúsági jelentést a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

6. Kocsis Zsuzsanna titkár tájékoztatást adott arról, hogy a Társaság választmánya Bóna Judit tagtársunk kezdeményezésére az alkalmazott nyelvészet területén kiemelkedő eredményeket elért társasági tagoknak adható új díj megalapítását javasolja. A díjat Réger Zitáról ajánlják elnevezni, amihez a család is beegyezését adná. Az elnök által szavazásra bocsátott kérdésként a közgyűlés a Réger Zita-díj megalapítását egyhangúlag támogatta.

Az előző közgyűlés óta eltelt időszakban öten kérték felvételüket a Társaság tagjai közé. A közgyűlés egyhangúlag támogatta a jelentkezők felvételét a tagság soraiba.

7. A közgyűlés utolsó napirendi pontjaként került sor a társasági díjak átadására. A választmány a díjakat odaítélő bizottságok javaslata alapján négy társasági díj odaítéléséről döntött. A Társaság legrangosabb díját, a Révai Miklós-díjat Kiss Jenő, Társaságunk korábbi elnöke kapta. A Kosztolányi Dezső-díjat Szikszainé Nagy Irma, a Zsirai Miklós-díjat Gugán Katalin vehette át, a Gombocz Zoltán-díjban Varga Mónika részesült.⁹

8. Juhász Dezső elnök megköszönte a jelenlévőknek a részvételt és a közreműködést, majd berekesztette a közgyűlést.

Összeállította: FARKAS TAMÁS
ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Hollós Attila (1933–2023)

2023. november 8-án életének 90. évében, hosszú súlyos betegség után elhunyt Hollós Attila szlavista nyelvész, nyugalmazott egyetemi docens. Életpályája a tanári, a filológusi és a szerkesztői munka szoros összefonódását mutatta, s tevékenységének e három fő területét a szigorú szakmai igényesség jellemezte.

Hollós Attila 1933. augusztus 5-én született Szombathelyen. Édesapja, Hollós Sándor matematikatanár Losoncon született, ősei evangélikus szlovákok voltak, nagyapja még Ján Hrianka-ként született az egykori Turóc vármegyei Mosócon (szlovákul *Mošovce*), ő vette fel 1916-ban a *Hollós* nevet (KIRÁLY, PÉTER, O priezvisku *Hrianka*. *Studia Slavica Academiae*

⁹ Kiss Jenő, valamint Varga Mónika nem tudtak jelen lenni, a díjat így egy későbbi időpontban vehették át.

Scientiarum Hungaricae 48. 2003: 405–412 [<https://doi.org/10.1556/SSlav.48.2003.4.6>], 409). Gyermekkorában a háborús viszontagságok Németországba sodorták, majd 1946-ban családjával együtt visszatért Magyarországra és Budapesten érettségizett. Az idegen nyelvek mindig érdekelték, ezért 1952-ben beiratkozott a budapesti Lenin Intézetbe, ahol ebben az időben az orosz nyelv- és irodalom szakos tanárok képzése folyt. Baleczky Emil itteni ószláv óráin került kapcsolatba először a szlavisztikával, s ez a kapcsolat egy életre szólónak bizonyult. 1956-ban szerzett orosz szakos tanári diplomát, majd 1961-ig középiskolai tanárként működött Egerben és Kálon, s eközben levelező tagozaton elvégezte a magyar nyelv- és irodalom szakot is a budapesti egyetemen.

1961-ben került tanársegédként az ELTE Orosz Filológiai Tanszékére, amelynek jogutódjáról, a Keleti Szláv és Balti Filológiai Tanszékről egyetemi docensként ment nyugdíjba 2001 végén.

A 40 éves egyetemi oktatói munka középpontjában az ószláv nyelv állt. A Baleczky Emillel közösen írt Ószláv nyelv című jegyzetéből (1964), illetve 1968-tól kezdve 5 kiadást megért egyetemi tankönyvéből tanult gyakorlatilag az összes orosz és más szláv szakos hallgató Magyarországon az utóbbi csaknem négy évtizedben, ami Hollós Attilának egyrészt országos ismertséget és szilárd szakmai tekintélyt biztosított, másrészt mint az e tárgyban készült első magyar nyelvű kézikönyv jelentős mértékben hozzájárult az általános szláv nyelvészeti kultúra elterjedéséhez, különösen az egységes szlavisztikai terminológia meghonosodásához Magyarországon. A tankönyv ma is nélkülözhetetlen segédeszköz egyetemünkön az ószláv nyelv oktatásában, amely a különféle tantervi reformok által ugyan zsugorított óraszámában, de mindmáig megőrizte jelentőségét mint bevezetés a szláv nyelvek történeti-összehasonlító vizsgálatába, illetve az egyes szláv nyelvek történetébe.

Az ószláv nyelv mellett Hollós Attila az orosz nyelv történetét is tanította, különösen az orosz szókincs történetét adta elő szívesen szakkollégium formájában, amely szakterülethez kutatói érdeklődése is szorosan kapcsolódott. Tanulmányai közül több is foglalkozik orosz szótörténeti kérdésekkel. Egyetemi doktori (1991), majd kandidátusi (1993) disszertációja is az orosz nyelv magyar jövevényszavaival foglalkozott, s e munkája könyv alakban is megjelent (1996). Könyvében rendkívül alapos kutatómunkával gyűjtötte össze és dokumentálta az orosz nyelvbe átkerült magyar szavakat, kritikusan áttekintette a történetükre és etimológiájukra vonatkozó korábbi szakirodalmi utalásokat.

Hollós Attila rendkívül tájékozott, nagy enciklopédikus tudással rendelkező szlavista volt. Az, hogy ennek ellenére viszonylag későn szerzett tudományos fokozatot, azzal magyarázható, hogy életművének jelentős része nem saját neve alatt megjelent könyveiben és tanulmányaiban rejlik, hanem abban a szüntelenül végzett szerkesztői munkában, amely a *Studia Slavica* köteteiben és számos más, általa gondozott tanulmánykötetben és monográfiában testesül meg.

A *Studia Slavica* szerkesztéséről külön kell szólnunk, mert ennek az 1955-ben indult akadémiai folyóiratnak Hollós Attila volt sokáig a szürke eminenciása, s az volt már akkor is, amikor neve még csak nem is szerepelt a címlapon. Ebbe a munkába is Baleczky Emil vonta be: kezdetben korrektorként kapcsolódott be a munkába, majd fokozatosan elsajátította a technikai szerkesztői munkakörhöz szükséges további ismereteket is. Hivatalosan 1971-től volt Hollós Attila a *Studia Slavica* technikai szerkesztője, és több mint 30 évfolyam kötetei viselik magukon a keze nyomát. Hollós Attila ebben a minőségében intézménnyé vált, a többször változó főszerkesztő és a cserélődő szerkesztőbizottsági tagok

mellett ő képviselte a folyóiratnál évtizedeken át az állandóságot. Ha valaki a hazai szlavisták közül nem ismerte volna meg az ószláv tankönyv révén, e minőségében biztosan kapcsolatba került vele, akárcsak számos külföldi szlavista, aki e folyóiratban publikált. Sokan lehetnek hálásak neki gondos és szakszerű szerkesztői munkájáért, amely számos esetben bizonyult alkotó együttműködésnek a szerzővel. A kéziratok gondozása mellett Hollós Attila aktívan részt vett a folyóirat anyagainak szervezésében, a lektori vélemények beszerzésében, buzdította kollégáit tanulmányok, recenziók írására, tehát a maga szelíd, de állhatatos módján részt vett a folyóirat arculatának alakításában is.

A paleoszlavisztika és a nyelvtörténet iránti érdeklődés Hollós Attilánál különleges módon összefonódott a technikai újdonságok iránti fogékonysággal. Igen hamar felismerte a számítógép alkalmazásában rejlő lehetőségeket a könyv- és folyóirat-kiadás terén, és a személyi számítógépek megjelenésével egyidejűleg sajtótította el ezt az új technikát. Ezért a *Studia Slavica* zökkenőmentesen tért át a számítógépes szedésre és nyomdai előkészítésre. A szlavisztikai szakszövegek szerkesztésében szerzett hatalmas gyakorlati tudását Hollós Attila szívesen megosztotta kollégáival és az érdeklődő doktoranduszokkal, hallgatókkal is.

Hollós Attila jellemző tulajdonsága volt a hazai szlavisztika ügyének önzetlen szolgálata. Ez mutatkozott meg abban a műgondban, amellyel kollégái munkáinak útját egyengette szerkesztőként, ez munkált benne, amikor különböző feladatköröket látott el a tanszéken és a hazai tudományos életben. A Magyar Nyelvtudományi Társaság aktív tagja volt, e sorok íróját is ő ajánlotta a Társaságba. Mindig gondja volt rá, hogy időben elkészüljenek és a *Studia Slavica* hasábjain megjelenjenek a pályatársak kerek évfordulóira írt köszöntők. Az ő 90. születésnapjának alkalmából már legfeljebb nekrológ jelenhet meg. Kollégái, tanítványai és Társaságunk tagjai nevében búcsúzom Hollós Attilától. Nyugodjék békében!

ZOLTÁN ANDRÁS

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Grétsy László

(1932–2024)

Nem egészen két éve – 2022 februárjában – még láthatóan jó egészségben köszöntöttük a Tanár Urat 90. születésnapja alkalmából. A köszöntést követő baráti összejövetelen öröm volt vele beszélgetni, minden és mindenki érdekelte, derűlátása, nyitottsága lelkesítően hatott mindannyiunkra. Munkakedve egész életében töretlen volt; tudtuk, ha nem is a régi tempóban, de még nap mint nap dolgozik, terve van. Ezért minket, régi munkatársait, egykori tanszékének tagjait, akik munkaközösségünk megszűnése után is figyelemmel kísértük az életét, még jobban lesújtott a hír, hogy 2024. január 21-én végleg elaludt.

A Tanár Úr haláláig rendszeresen részt vett a fontos nyelvészeti szakmai rendezvényeken. Az Anyanyelvápolók Szövetsége és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara idén A magyar kultúra napjára, január 22-ére hirdette meg A magyar